

Naročnina: doma na skü-
pni naslov mesečno 2 D.,
na posameznoga 2 Din.
50 par.

V inozemstvo mesečno
6 Din. Z M. Listom, M.
Ogracekom i kalendarem
letno 100 Din.

Plačati se mora bar me-
sečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din. i tak niže.
„Poslano“ i med tekstem
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Naši listi i Slomšekova proslava.

Kak smo objavili že dvakrat v
Novinaj, se bo vršila na konci meseca
junija proslava v te namen, da narod
spozna Slomškove jakosti i da moli,
da ga sv. Cerkev podigne kak zveli-
čanoga na oltar. To je jedro proslave.
Ne spada toti k proslavi igra na pro-
stom, še menje pa pobiranje naročenih
podpisov za Slomškovo beatifikacijo
od strani tistih, ki svetoga moža niti
poznali ne so. A ne škodi njej pa
tudi to ne. Je navadno razvedrilo, ki
naj posveti glavni namen v drugoj
vrsti tak, da zbudi zanimanje pri na-
rodi i ga pripravi na glavni namen:
da spozna Slomškove jakosti, si je
globoko v srce vcepi pa te z toga
korna naj požene vroča molitev za
diko sveto živočega škofa.

Mi sinovje i hčeri Slovenske
Krajine bomo tudi romali v Maribor,
poromali bomo z odprtih srcem, da
dobimo obilnost Slomškovega duha.
V sebe potegnemo njegovo čisto lü-
bezen do Boga i bližnjega. Raj umreti,
kak prostovolno samo en smrten greh
včiniti. To zahteva najnižiša stopnja
lübezni do Boga. Lübezen do bližnje-
ga pa, da vso tisto srečo, večno i
časno, ka jo sebi želemo, ka jo sebi
spravljamo, jo želemo i spravljamo tudi
bližnjemi brez razlike. Naj ma dom
sirota tudi, ne samo jaz; naj je siro-
mak pošteno nahranjen, oblečen, ne
samo jaz; naj mamu mi zavrženci v
Slov. Krajini iste pravice, kak ostali
bratje prek Müre v vsakom pogledi.
Predvsem pa v pogledi našega kato-
ličanskega tiska. To zahteva dih
Slomškove lübezni do bližnjega.

Naš tisk je katoličanski na vsa-
kom poli, verskom, gospodarskom,
političnom i socialnom. Nigde ne po-
pustimo, povsod glasimo samo golo
istino, ki jo rodi Krištosov navuk,
se te že zamerimo, ali ne. Bogi,
znamo, da se dopadnemo, ar on vidi,
da iščemo samo njegovo čast i zve-
ličanje duš; On vidi, da delamo brez-
plačno; da so zbrani njegovi ljubitelje
okoli uredništva; da širitelje ne slu-
žijo nikaj, nego v duhi kat. akcije širijo
naš katoličanski tisk; da čisti dohodki
idejo njegovim siromakom na pomoč
i na podigavanje njegove časti; On
vidi, da nikdar nismo priporočali
knige, ki bi v najmenjšoj meri škodila
dušam; da smo siromaka proti kri-
vici vsikdar zagovorili; da so nas i
naše liste njegovih sovražniki, komu-
nisti, i teh zavezniki oropali; na smrt
iskali; da smo te začeli naše liste iz-
dajati, gda je bilo puno sovražnikov
proti veri i proti vsem pravicam na-
šega ljudstva; da smo jezerim rešili
neštete jezere i neštete duševno i soci-
alno; On vidi, da smo zatoga volo bili
preganjani i zavrženi; da smo mnogo
trpeli i ne obväpali; da smo celo pre-
stali te najhüjši vdarec, gda je brat
nahujskao naše šinove i hčere, ka so
zavrgli zibelko vere, v šteroj jih je
mati zazibala i odgojila za ljuboga
Boga; da so začeli to zibelko celo
napadati i kalati zidarje srečne večno-
sti duš, še to smo prestali; pa z po-
vešenov glavov trdimo, še to smo
prestali, da je Slomšeki sovražen duh
celo z predganice grmeo proti našim
listom, ki smo je napunjavali z Slom-
škovim duhom i celo judašove groše
stiskavao v prgiščo tistim, ki so proti
njemi delali. . . Zna dober Bog to vse
i tudi to, da bi se našim listom, ar
so krščanski, vsa lübezen, vsa pod-
pora mogla prikazati v zahvalo, ka
so se borili nesebično za večno i
časno srečo slovenskoga naroda, šte-
roga v Slovenskoj Krajini ovak šča-
soma, pa deloma že zdaj nebi bilo
brez naših listov.

To vse zna dober Bog. Toga
dobroga Boga zato prosimo sinovje i
hčeri Slov. Krajine vsaki den, naj odlič
svojega vernoga slugo, Antona Martina

Naš g. ban 50 letnik.

Te dni je obhajao naš ban, g.
dr. Marko Natlačen dvojno slovesnost:
svojo godovno i 50-letnico rojstva.
Pri toj priliki se tudi mi spomenemo
z našega dragoga, zaistino ljudskoga
bana, ki za ljudstvo troši vse svoje
moči, da njemi pomaga v nevolaj.

Spomenemo se ga v zahvalni molitvaj,
naj nam ga dober Bog blagoslovi i
obdrži dolgo na vlasti i naj nam bo
tak naklonjen, kak je dozdej bio.
Posebno njemi zračamo naše sirote
i naše siromaške sezonske delavce,
da njim bo oča dobrotiven.

Nedelska šola.

7. Ešče ednok gostje.

Bio je delavec na štreki. Ogno
se je vlaki, šteri je prišeo od spredaj
i ne opazo, da za hrbtom že drvi
proti njemi drugi mašin. Stroj ga je
zgrabo, treščo k škarp, ga vrgeo
prek škarpe — v vodo. Tam so ga
pobrali z razbitov glavov, s potretimi
kotrigam. Prle močen človek se je
po sünki spremeno v razvaline, bio
je küp krvavečoga mesa, v šterom so
vbadala spotrete čonte. Zvezali so ga
za silo i prinesli v bolnišnico, na
kirurški oddelek.

Strašna je bila tista noč. Od
pol ednih naprej nišče ne zatisko oči.
Razdrapani človek je hropeo kak
zaklana živina. Mogao bi obležati
mrtev, ali meo je močno, zdravo
srce i to srce ga je ne pustilo na
drugi svet po večno plačilo.

Vsem betežnikom se je smilo.
Cela čupora je stala okoli njegove
postele. Tihi, zmučeni obrazi betežni-
kov so liki beli prt i svetili v nočno
tišino. Svoje bolečine so pozabili. Vse
se je na tihom zahvalilo Bogi, da je
rešeno takšega trpljenja, kakše ima te
železničar, žrtev službe.

Rano zajtra s prvim vlakom je
prišla k betežniki žena. Za ženov
deca, zetje, snehe, botri, botre. Bog
si ga zna, odkec si je nabral eden
človek telko rodbine. Žena je jokala,
ženske vse so mele od joča zmantrane
oči. Moški so spitavali, da kda bo
vmro . . .

Dvorjeniki so se sükali med gosti.

Dvorjenik je dosta vido, dosta
sprobao v špitali, on je mali zdrav-
nik . . . Ništerni preprosti ljudje njemi
bole verjejo, kak vučenomi zdravniki.
No, dvorjeniki so povedali: Če pre-
nese eden teden, potem bo rešen . . .

Razmesarjen siromak je ne vido
i ne čüo, kaj se godi okoli njega. Srce
je divje zaganjalo krv po razbitom
teli, plüča so lovila sapo, iz ranjenoga
grla so se rodili brez prestanka stra-
šni glasovi. Duga, neizmerna duga je
bila noč za ženo, ali prenesla jo je,
de bi rano zajtra pali stala pri posteli
moža. Nikdar ne bila sama. Ranjenec
je meo veliko rodbino, dosta prijate-
lov, od prvoga dneva naprej si lejko
vido kak stoji i gleda tih venec lüdi
ranjenca.

Ti modrejši so spitavali, če dobi
kakše zdravilo.

Žena je odkimala: „Ne, nikaj ne

Kolonistom i dvovlastnikom.

Na spravišči Kmečke zveze v
Črensovcih je g. dr. Klar tudi pove-
dao, da je vlada odpüstila na 10 let
državno dačo, kolonistom. Občinske i
banovinske naloge, doklade moro pla-

Slomška i po njem razširi naše liste
med nami, da ga bodo v Slomško-
mu duhi ešče bole dičili kak dozdej
i ešče več duš rešili kak so je dozdej.

Mi se vüpamo, ka nas Slomše-
kova duša, štera je želela mir med
brati i medsebojno podporo, bo po-
slühnola i se več nišče ne bo borio
proti katoličanskom listom Slovenske
Krajine, ki šče meti Slomškovega duha,
nego de je podpirao. Vüpamo se, da po
gorečih molitvaj na priprošnje slu-
žabnika božega, Antona Martina Slom-
ška, to dosegnemo. — TSJ.

dobi. Včasi prinese šteri doktor malo
šprickanco i njemi potisne kakšo
„vodo“ pod kožo“.

„Kaj pa — ti, jesti? . . .“

„Nikaj njemi ne dajo . . .“

Venec sorodnikov je razmišlao.
Ne dobi vrastva, ne hrane . . . Ka pa
šče gospoda s tem človekom? Ma iz
trpljenja skoro preveč, poleg toga pa
naj ešče — strada?

Prve dni so ešče zavüpali svoje
misli i težave gospodom zdravnikom,
sled i sikdar menje, na konci pa nikaj.

„Dosta krvi je zgübo, takši člo-
vek bi mogeo dobiti močno, tečno
hrano. Zelje i svinjsko meso . . . ore-
hove pogače . . . vino . . . čaj . . .“

Siromak železničar pa je ležao,
hropeo i stonjao. Ka se godi okoli
njega, je ne vido i ne čüo. Ležao je
kak mrtev, meo je na pol odprta vü-
sta, kak mrtev odprte oči, roke i
noge so tak ležale, kak jih je položo
dvorjenik.

Na konci prvoga tedna je zgü-
bila potrpljenje rodbina.

„Če doktorje ne skrbijo za hrano
i vrastvo, pa poskrbimo za vse to — mi.“

Prinesli so hrano: mastno pre-
kajeno svinjsko meso. Prinesli so pi-
jačo: v lončenoj posodi skühan, tudi
bole masten čaj z žganicov. Prinesli
so vrastvo: železno vino . . . Rodbina
se je postavila tesno okoli postele,
sneha i žena sta pa začnole hraniti i
napajati . . . Z malov žličkov je od-
prla sneha vüsta, žmetno je šlo, so
skoro pokali zobje prle, kak se na-
pravila pot za hrano, (ali ka ščemo . . .
to je samo — od slabosti . . .) Bete-
žnika so düšili mastni žaložje svinj-
skoga mesa, ranjeno grlo je grizo
od žganice smrdeči čaj, za „železno
vino“ — že ne bilo prostora, je te-
klo kak kmično rdeča mlaka po ob-
leči, po posteli, ali prijatele betežni-
ka je to ne genolo. Paščili so se, naj
kem prle opravijo, naj ne opazi šte-
ri verter, ali sestra, kak lepo i kak
po krščansko skrbijo oni za svojega
lüblenoga betežnika.

Nikaj je vido, kaj se godi tam
za vencom teh, prej dobrih lüdi, i
povedao sestri.

Mislite, ka se je čemerila? Ne;
sestra je vajena takše modrosti. Pra-
vila je ne, ali lejko si šteo na njenom
mirnom, pametnom obrazi: „Tomi si-
romaki več niti svinjsko meso ne ško-
di . . .! Resan ne škodi, slepa lübe-
zen roda njemi je okrajšala trpljenje.“

Invalidi, bojne dovce i sirote.

Po invalidskom zakoni iz leta
1929., je dosta vojni invalidov, do-
vic i sirot zgübito invalidnino ali
podpore. Vzrok tomi je bio plačüva-
nje velke porcije. Zakon je določao,
ka vsaki, šteri plača več kak 120 Din.
čiste porcije, nema pravice do ivan-
lidnine. To pa je bilo jako krivično,
posebno pri nas, kde je davčin ko-
ličnik jako visiki.

Zdajšnja vlada je pa to krivico
nekelko popravila tak, ka je določila,
da majo do invalidnine i podpore vsi
tisti pravico, šteri ne plačajo več či-
ste porcije kak 170 Din.

Spremenjeni § 14 to zvišanje do-
loča tak, ka celo invalidnino dobijo
(to je 100%) tisti invalidi, dovce
i sirote, šteri plačajo čiste porcije do
120 Din. Oni pa, šteri plačüjejo čiste
porcije

od 120—130 Din	dobijo 90% invalidnine
„ 130—140 „	„ 80% „
„ 140—150 „	„ 70% „
„ 150—160 „	„ 60% „
„ 160—170 „	„ 50% „

to je polovico cele invalidnine.
Vzemimo, ka invalid ali dovica
dobi 100 Din. invalidnine na mesec.
Teh 100 dinarov je za njega 100%
invalidnine.

Če pa po zdajšnjem popravle-
nom zakoni plačüje do 120 Din. čiste
porcije, te dobi vsaki mesec 100 Din.
invalidnine. Če pa plačüje čiste porcije

od 120-130 D. dobi na m.	90% invalid.
„ 130-140 „	„ 80% „
„ 140-150 „	„ 70% „
„ 150-160 „	„ 60% „
„ 160-170 „	„ 50% „

Na podlogi toga pridejo do svo-
jih upravičenih pravic:

1.) Vojne dovce i sirote tis-
tih invalidov, šteri majo 50% nespo-
sobnosti. Dozdej pa je bilo 60%.

2.) Deca vojnih invalidov i mr-
tvih v vojski, štera so pred dopunje-
nim 16 letom postala zmešana ali pa
nesposobna za vsakše delo.

3.) Vsi invalidi, dovce i siro-
te, šteri so po invalidskom zakoni od
leta 1929. odpadnoli zavolo toga, ka
so plačüvali več čiste porcije kak 120
Din. Zdej pa dobijo, če ne plačüjejo
več kak 170 Din.

4.) Vsi tisti, šteri so po invalid-
skom zakoni iz leta 1929. zamüdili
čas za prijavo.

Tistim pa, šteri ešče zdaj zamü-
dijo, nišče nede mogeo več po-
magati.

Probajo pa naj se vsi invalidi,
dovce i sirote ponovno prijavit, če
se jim je po zakoni iz leta 1929. po
krivici odvzela podpora.

Vse te prijave se morejo posla-
ti za srez Sobota na „Invalidsko so-
dišče dravske divizijske oblasti v Ljub-
ljani.“ Za srez Dolnja Lendava pa na
„Invalidsko sodišče savske divizijske
oblasti v Zagrebu.“

Tisti invalidi, dovce i sirote,
šteri ešče nemajo rešenje od višjega
invalidskoga sodišča, pa morajo gle-
dati na to, ka to rešenje kem prle
dobijo i to pred 1. oktobrom 1936.
Zato ka te den preteče prijavi čas i
se te nemre nišče več pritožiti ali
prijaviti.

Vsi tisti invalidi i vojne dovi-
ce, šteri so odpadnoli po invalidskom
zakoni iz leta 1929., naj si preskrbijo
potrdilo davčne uprave, kelko por-
cije plačajo i „Sklep“ višjega invalid-
skoga sodišča.

Vsi tisti vojni invalidi i dovi-
ce, šteri ešče nemajo sklepa po inva-
lidskom zakoni iz leta 1929., naj si
ravno tak preskrbijo potrdilo davč-
ne uprave i stari „Sklep“ iz leta 1925.,
od Višjega invalidskoga sodišča. Po-
trdilo davčne uprave je koleka pro-
sto, ar je to invalidska zadeva.

Prvi i drugi najprinesejo to dvoje k Tratnjek Davorini, šol. upraviteli, v Dokležovje.

Prvim se bo napravila prijava, odnosno prošnja za ponovno pridobitev invalidnine. Od drugih pa bo omenjeni vse to skupno izročil g. Dr. Klari, narodni poslanci, štiri bo na Višjem invalidskom sodišči to zadevo osebno rešo.

Vse to napravite kemprie, da ne bote zamudili določenega roka.

NEDELA

Štrta po vüzmi.

Berilo iz pisma svetega apostola Jakoba. Prelübi! Vsaki dober dar i vsako popolno darilo je od zgora i prihaja od Oče svetlosti, pri šterom nega spremembe ne se menjave. Radovalno nas je rodio z rečjov istine, da bi bila nekša prvina njegovih stvari. Znete, lübi moji bratje: vsakši človek bodi hiter na poslušanje, počasen za govorenje, počasen za jezo. Zato ka človekova jeza ne vrši bože pravice. Zato odpravite vso nečednost i vsakši izrastek nevalnanosti i sprejmite v krotkosti vajeno reč, ki more rešiti vaše düše.

Evangelij (Janoš 19). Tisti čas je pravo Jezuš svojim vučnikom: „Odhajam k njemi, ki me je posloal, i nišče od vas me ne pita: „kama ideš?“ Nego, da sem vam to povedal, je žalost napunila vaše srce. Ali istino vam govorim: za vas je dobro, da idem. Zakaj, če ne odidem, Tolažnik ne pride k vam; če pa odidem, vam ga pošlem. I gda pride, bo on osvedočo svet od greha i od pravičnosti i od sodbe; od greha, ar v mene ne verjejo; od pravičnosti, ar idem k Oči i me ne bote več vidili; od sodbe, pa ar je viadar toga sveta osojeni. Šče vnogo vam smem govoriti, a zdaj šče nebi mogli nositi. Kda pa pride on, Düh istine, vas bo včio popolne istine; ne bo najmre govorio sam od sebe, nego ka de čilo, bo govorio i prihodnje reči vam bo oznanjal. On bo mene odidč, ar bo iz mojega jemao i vam oznanjal.

Gospod nam je obečao sv. Dühá. Sv. Dühá, tolažnika. Vsi mamó neyole, težave, bridkosti. A Gospod nam je dao moč tolažbe po sv. Dühi, ka te nevole z mirnim srcom prenesemo i ka si z mirnim prenašanjem teh nevol spravimo večno plačilo. Sv. Düh Bog nas pa tolaži i krepí posebno s svojimi sedmerimi svetimi darovi, štiri se bodo za kratek čas razlejali na naše firmanci, če se dobro pripravijo na nje. Ti daro so sledeči:

1. Strah boži, z šterim nas Düh sveti okrepi, ka raj vmerjemo, kak premišlemo v smrtén greh privolimo. Te dar celo zraste do detečega zavüpanja do dobrogá Srca Jezušovoga, štero deteče zavüpanje je rodilo sveto Jezušekovo Treziko i druge svetnike.

2. Razum, z šterim nas Düh sveti presveti, ka prav spoznamo ne samo verske reči, nego i svecke po rečaj sv. Pavla apoštola: „Vse za smeti držim, naj Kristuša dobim.“

3. Znanost povekša našo svetlost, ka vu veri ne opešamo.

4. Tanač, svet dober nam da odgovor vu vseh dvojlivih pitanjaj i nas naravna na pravo pot.

5. Dühovna moč okrepi našo ná slabo nagnjeno volo, ka se odloči za Boga, ne pa za greh, hüdobo.

6. Modrost sv. Düha nas navči, ka gledamo vse vu svetlosti večnosti, ka prav razmimo Jezušove reči: „Ka ti pomaga, če celi svet dobiš, na düši pa škodo trpiš?“

7. Pobožnost sv. Düha cení jakost vsikdar, te tüdi, če je jakost težavna, če prinaša zemelski zgübiček, greh pa obsodi te tüdi, če bi te prinašao samo dobiček. Te dar se pokaže pri ženitvi v jasnoj podobi, gda se što raj odpove bogatomi pari i raj ostane siromak, kak bi pa zatajio svojo kat. vero i kat. Cerkve predpise.

Naj firmanci v obilnosti dobijo te dare, se morajo lepo pripraviti. Níeden firmanec ne sme meti na düši smrténoga greha, gda pristopi k firmi, to je mora meti miloščo posvečüjočo na düši. Zato skrbimo, da se firmanc dobro spove i po spovedi ostane v milošči posvečüjočoj.

Iz srca priporočamo vsakoj hiši, naj zmoli na čast Marijinomi srci sedem Zdravij Marij vsaki den do firme za sedmere dare sv. Düha. To molitev bo kak viher pretresla nebo i sv. Düh se spüsti z bogatimi sedmerimi darovi na naš kraj.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Lendava. God sv. Florijana, maja 4. je zaoblübeni svetek mesta Lendave. Lendava i cela fara je z velikov slovesnostjov obslüzavala te svetek. Predgali so urednik Novin, slovesno sv. mešo i precesijo z Najsvetjšim pa so opravili gosp. plebanoš Bakan; a dvorila sta njim pri precesiji g. kaplana Halas i Koren. Naroda je bilo teliko, da ne meo mesta v cerkvi.

Što je nestrpen. Tisti, štiri so sami nestrpni, strašno radi drugim vočimečejo nestrpnost, fanatičnost itd. To dostokrat moremo čüti na naš račun od nešterih takzvanih naših naprednjakov, čiravno za to posebnih dokazov nemrejo prínesti. Pred vüzemskimi svetki se je pa zgodilo, da so sobočke dijakinje, kongreganistinj

POLITIČNI PREGLED.

Domači.

Posejani krumpiči. Gda gledamo delo tistih lüdi pri nas, štiri ščejo Seljačko slogó širiti pri nas, se nam ravnotak vidi, kak če bi što krumpiče tak zgora po zemli sejao, mesto da bi je pravilno notri v zemlo posado. Mi v našoj krajini smo meli že pred časi svojo Kmečko zvezo, štira je zagovarjala pravice naših kmetov, i štira je našemi kmeti vnogo dobrogá prinesla. Naši naprednjaki i pofovci so dosegnoli, da je ta velka kmečka organizacija bila prepovedana. Gda je naš voditeo, dr. Korošec prišao v vlado, je ta kmečka organizacija znova dovoljena i vse stare Kmečke zveze se lepo nazaj poživljajo. Po našoj slovenskoj Kmečkoj zvezi so začnoli lüdi Hrvatje za svoje kmete organizirati ravnotakše društvo, samo, da so Hrvatje toj svojoj kmečkoj organizaciji dali hrvatsko ime, to je Seljačka sloga, ka pa pomeni v bistvi ravno to, kak Kmečka zveza. Ništerni lüdje, štiri so većinoma niti ne naši domačini i pri nas jako malo ali pa nikaj ne pomenijo, si mislijo, da naše kmete najlezaj tak za nos vodijo, če bodo med nje sejali zmešnjavo. Mislijo, da če so sami ne domačini, da te tüdi mi nišče domače organizacije nesmimo meti, posebno ne slovenske organizacije. K sreči pa naše lüdstvo že telko razuma ma, da te lüde dobro pozna. Raznih takših kmečkih voditelov je naše kmečko lüdstvo že do grla sito. Notar Koder, Budin, Pavlič, Rešek, pa drugi takši mogoče mislijo, da je bo naše kmečko lüdstvo včasi za svoje voditele postavilo, kak hitro bodo oni svojo zastavo Seljačke sloge pokazali. Od teh i njim podobnih lüdi naše kmečko lüdstvo samo telko zna, da si je notar Koder pri nas že ogromno bogastvo spravio, drugi so pa zdaj ešče siromašni kak cerkvene miši, pa bi si pri nas tüdi znali — ne po krivici — velke haske spraviti. Povemo pa že naprej, da bo delo teh nepravih kmetov pri nas ravnotakši sad obrodilo, kak posejani krumpiči.

Svetovni.

Abesinci premagani. Dugo so se Abesinci junaško borili proti Italijanom i zvali celi svet na pomoč, pomoči pa od niked so ne dobi. Nazadnje abesinska vojska ne mogla več vzdržati italjanskih štükov i bomb, pa strupenih plinov iz italjanskih aeroplanov. Proti takšemi orožji vsa abesinska hrabrost nikaj ne mogla napraviti. Italijani so dnes zavzeli že skoro edno tretino abesinske države i majo že v svojih rokaj tüdi abesinsko glavno mesto Addis Abebo. Abesinski casar i abesinska vlada so se neznanokam odselili. Vnogo milijard je Italijo stala ta bojna, nikkelo milijard jo bo ešče stala prvle, kak si podvržejo celo Abesinijo. Kelko milijard bodo morali Italijani potrošiti ešče za Abesinijo, prvle, kak njim bo kakše haske nosila, toga pa ešče sami ne vejo. Pri vsem je najbolje žalostno to, da je v obrambo Abesinije nikaj ne mogla včiniti Zveza narodov.

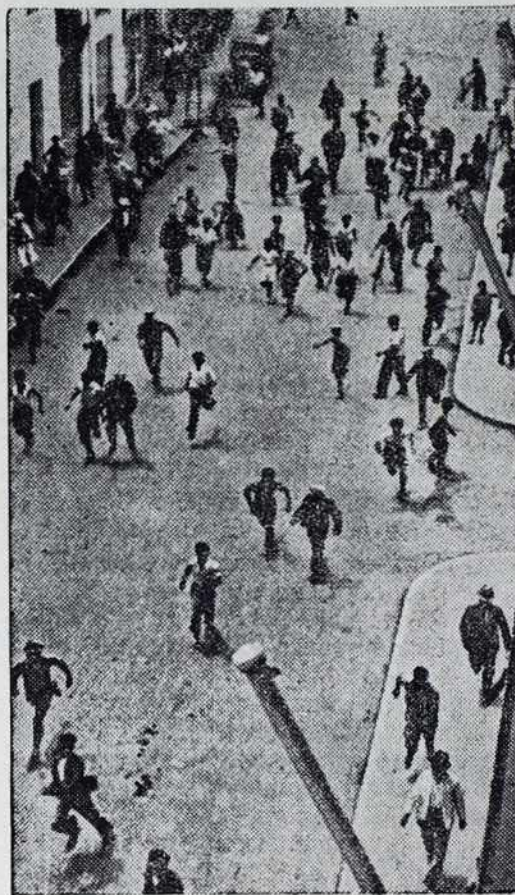
Vse za orožje, nevolá pa čiduže vekša. Ves svet dnes milijarde

zбирale po Soboti darove za siromaške družine v Soboti. Šle so v svojem plemenitom posli od hiše do hiše, posebno k takšim hišam, gde so znale, da njihovi bogati gospodari premorejo konči malenkost dati siromakom. Doživele pa so poleg dobrote tüdi ništerno naravnost nerazumlivo lübezničnost. Tak je na priliko mogočna gospa ostro poglednola mlade proseče dijakinje i glasno zakričala nad njim: „Ne dam ni pare!“ Gospod, štiri si je v Soboti spravio ne ravno malo siromaštvo, je zakričao nad dijakinjami: „Za Sokole dam, vam pa nič!“ Ravnotak se je močno razkoračo bivši Orel, zdaj sokolski čestnik i zakričao nad dijakinjami: „Za Sokola vsigdar dam, vam pa nikoli nič!“ Níeden ne nas domačin. Tak! Da bomo znali što je pri nas nestrpen! Po Soboti so nikaki pobirali za pravoslavno cerkev pri katoličanih, evan-

meče za vojsko i orožje, pri tom pa med siromašnim lüdstvom čiduže vekša nevolá i naravnoč lakota nastaja. Če se narodi ne spametüjejo i ne povrneja nazaj k božim zapovedam, štere velevajo lübezen i pravičnost do bližnjega, bomo lahko v kratkoj prišestnost gledali grozovite rüševine tam, gde so v starih časaj vnoga lepa dela v lübezni i slogi napravili.

Politične konference so se vršile te tjedén v Belgradi, štere so tak za našo državo, kak za vse balkanske države velke važnosti. V Belgradi so se zbrali vodilni ministrti Grčije, Turske, Romunije i Češke.

Francija. V Franciji so mirno potekle volitve. Kak se je pričaküvalo, zmagala je levica. To je socialni demokratje i komunisti. Tej zadnji so dobili 72 poslancá. Meli so pa doz-daj samo 12 poslancov. Levica ma 375 poslancov, desnica 238.

Veliki nemiri med Arabci i Židovi v Palestini. Na našoj slici vidimo, kak policija razganja vnožino demonstrantov v Jafi. Slika je posneta iz letala.

Abesinski casar v Palestini. Abesinski casar je na Engleškoj ladji odpotüvao v Palestino. Ž njim je odpotüvala tüdi casarica, prestolonaslednik i več vernih njegovih vojvod. Casar nameni sam stopiti pred Društvo narodov, da tam zagovarja neodvisnost Abesinije, štira ne šla v boj, nego se samo branila proti roparskomi napadi Italije, štira se je dobro oborožila samo zato, da se polasti abesinske zemle. Da če Društvo narodov privoli v te rop, te je jasno, da zmaga krivica ne sveti, ne pa pravica. Te de meo vsaki močnejši pravico slabejšega premagati i se polastiti njegove vrednosti.

Egipt. V Egiptu so zmagali nacionalisti, ki so dobili absolutno večino. Ta stranka zahteva popolno neodvisnost Egipta od angleške oblasti.

geličanih i židovih. Da bi nad temi nabiralci što tak zakričao, kak so nikaki kričali nad našimi dijakinjami, gda so za siromake pobirale, smo ne čüli. Gučali bodo pa le, da smo nestrpni mi, ne pa oni.

Pri pokopi g. Vladimira Pušenjaka, nadrevizora Zadružne zveze, štiri je tak nagloma vmro zadet od srče kapi, so zastopali našo Krajino i pokojnikove prijatele, posebno g. ban. svetnika Klekla, ki je bio zadržani, ban. svetnik g. Bajlec, naše posojilnice sta pa zastopala gg. Mataj Franc, tajnik Kmečke posojilnice v Soboti i Vaš Jožef, član načelstva Kmečke posojilnice v Soboti. Gosp. nadrevizor Pušenjak je za našo krajino v zadružnom pogledi neizmerno dobrogá naravo, zato ga bomo obhrali v najlepšem spominu.

M. Sobotá. Zahvala. Dijakinje kongreganistinj na sobočki gimaziji se iskreno zahvaljuje tako v svojem imenu, kakor v imenu obdarovancev, vsem plemenitim dobrotnikom, kateri so s svojimi velikodušnimi prispevki omogočili, da je bilo obdarovanih za Veliko noč tako veliko število revnih in res potrebnih družin. Vsem srčni: Bog plačaj! — **Plemenito delo.** Kak znano, so letoš za vüzem, naše male dijakinje, članice dijaške Marijine družbe v Soboti nabirale darove, da bi prevnogim siromaškim družinam v Soboti za lepe vüzemske svetke konči nikelko veselja pripravile. Dijakinje so bile skoron vsešerom lepo sprejete i so nabrale precí darov, tak, da so za svetke obdarüvale 30 najsiromaškejših družin v Soboti. S skuznatimi očmi so se siromaki zahvalivali mladim dobrotnicam, gda so iz njihovih rok primali za svetke po 10 kil i več mele, šunke, klobase i druge potrebščine. Mladim, plemenitim kongreganistinjam na njihovom človekolübnom deli iskreno čestítamo. Lübezen do bližnjega je nadvse lepa jakost, i lepo delo naših mladih dijakinj naj je ohrani ešče naprej v dobroti i požrtvovalnosti za naš kraj i naše lüdstvo. — **Za novo bolnišnico.** Preminoči tjedén je bila sprejeta od g. bana v Ljubljavi deputacija odbora za zidanje nove bolnišnice v Soboti. V deputaciji so bili g. Brandieu, vodja bolnice, g. župan Hartner i g. banski svetnik Bajlec. G. ban je deputacijo zvünnredno prijanz sprijao i obečao vso svojo pomoč kak tüdi pomoč banovine, da dobimo kem prle prepotrebno novo bolnišnico. S predpripravami, to je z izdelavov načrtov, i končnov določitvijov, gde bo bolnišnica stala, se je že začnolo. Po izjavi gospoda bana bodo potrebni krediti taki na razpolago i se z delom začne, kak hitro bodo samo vsa dela z načrti končana i mesto, gde bo bolnišnica zidana, končnovalano dano v te namen. — **Občni zbor združbe trgovcov** za sobočki srez se je vršo preminočo soboto pri velkoj vdeležbi trgovcov za celi srez. Občnoga zbora se je vdeležo med drugimi tüdi g. dr. Pless, tajnik trgovske zbornice iz Ljubljane, sreski načelnik g. Lipovšek i banski svetnik g. Bajlec. Pri volitvah je bio izvoljeni nazaj zvečine stari odbor z g. Čehom kak predsednikom.

Romanje na Trsat in izlet na prekrasni otok Rab bo tüdi letos k Risalom s posebnim vlakom iz Ljubljane v soboto 30. maja ob 4 vüri popoldne. V Zidanom mosti vstopijo na posebni vlak vsi romarje, ki se bodo pripelali od mariborske strani i iz Slovenske Krajine i majo do Zidanoga mosta polovično voznino, za vožnjo s posebnim vlakom od Zidanoga mosta do Sušaka i z ladjev po morji na otok Rab pa majo za 25 Din. nižnazo voznino: mesto 140 Din. samo 115 Din., če plačajo do 10. maja. Po 10. maji je za 20 Din. višiša ccna. Ar ostanejo romarje 1. junija celi den na Rabi (samo vožnja z ladjev po morji na Rab ino nazaj trpi 8 vür), bo odhod iz Sušaka samo v ponedelek 1. junija ob 8 vüri večer. Podrobna pojasnila pošle vsakomi zabada pisarna „Po božjem svetu“, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

Zahvala. Gosp. poslanec Benko je od svoje poslanske plače naklono Martinišči dar 2000 (dve jezera) Din. Za te velikodušni dar se gospodi poslanci ravnateljstvo v imeni svoje mladine najskrenej zahvaluje! Bog povrni!

Zahvala i priporočilo. Za vü-zemsko svetke so članice dijaške Marijanske kongregacije — karitativni odsek — obdarile trideset siromaških družin z živili ino deloma tudi z oblekov. Da se nam je to lepo dejanje krščanske ljubezni posrečilo, ide predvsem zaslugi ino zahvala vrlim trgovcem murskosobočkim ino drugim dobrotnikom, ki majo z nami vred sladko zadoščenje, da so s svojimi darovi pomagali prinesiti kročiča za svetke malo veselja v tiste družine, kje vlada tolikokrat kruto pomenkanje. Vsem se v imeni dobre stvari prav iskreno zahvalujemo. Čütimo pa dužnost, da se izrečno zahvalimo mil. g. grofici Zichy iz Beltinec, gosp. nar. poslanci Benko Jožefi ino g. banskomi svetniki Bajlec Franci iz M. Sobote. Ti dobrotniki so z posebno obilnimi darovi kak najizdatnej podprli našo dobrodelno akcijo. Ar se pa bomo iz istoga razloga i v isti namen še oglašili pri drugoj priliki — če prle ne, prav gotovo za Božič, zato naše zahvalo združujemo s prošnjov ino priporočilom za drugič. Osvedočeni smo, da se bo te našoj akciji pridružilo še vno go več dobrotnikov prav po pesnikovem naročilu: „odpri roke odpri srce, otiraj bratovske solze.“ Še ednok iskrena zahvala i Bog povrni!

Beltinci. Kak vsako leto, tak tudi letos so šmarnice. Ob 7 vüri kratak navuk, nato slovesne večernice pri Marijinom oltari, pri velikem oltari pa blagoslov. Lüdje prihajajo v velikom številu. Vsa čäst ino hvala ide zato našemi g. vučitelji Šprageri, ki tak lepo navčijo pesmi i novo litanijo z lepimi odpevki. I za sveto firmo se lepo včijo štiriglasne pesmi. Mladi smo ino na ednok se nemoremo navčiti vsega. — Za igro, ki bo na prostom, je veliko zanimanje.

Bogojina. Podrete farovske štale se razmetavlejo, da pridejo nove na mesto ruševin. Vsa čäst Bogojančarom, ki z lübečim srcem pomagajo svojim diuhovnomi pastiri.

Filovci. Dva mosta se delata na poti do Lendave. Lampaš, šteri bi mogli goreti kre mosta pri našoj občini, se ali vkradne, ali potere. Što nam dela to sramoto? Zakaj je pa lampaš pri bogojanskem mosti lepo na miri?

Bogojina. Čebelarska podružnica (rojarska) v Bogojini priredi i dnevni metodični ino praktični tečaj v nedelo 10. maja ob pol 8 vüri v narodnoj šoli. Predavao bo g. šolski nadzornik Peter Močnik iz Maribora od ustraja včel ino od oskrbovanja panjov (košov) Rojarje, ki se zavedajo pomena rojarstvo ino skrbijo za njegov napredek, ne bodo zamüdili te ugodne prilike. G. predavateo bo dajao tudi pojasnila ne želo rojarov. Ne pozabite prinesiti s sebov beležke ali papir, da si važne stvari zabele-

žite. Tečaj se bo vršo pri vsakom vremeni. K obilnoj vdeležbi vabi Odbor.

V. Polana. Veliko je naše veselje. Na našo prošnjo, štero smo po g. dekani, Jerič Ivani, poslali pred Prezvišenoga, smo dobili potom istoga g. dekana odgovor, da pri nas bo firma. Bo pa po Zastoplenji v pektek, to je drugi den po Törjanskoj férmi. Iz globočine srca se zahvalimo prev. g. knezoškofi, ap. administratori, da so nas poslühneli i g. dekani, do so se zavzeli za nas.

Na podporo Novin so darovali: Hartner Karola sin, Sobota, 5 Din., Pečnik Drago, vučiteo meščanske šole, Lendava, 12.50 Din. Bog povrni!

Treseti ton kukorice je dobo lendavski srez. Kukorica se deli za delo, samo največki dalanezmožni siromaki jo dobijo brezplačno.

Delavcom. Poj dobroti vaš lübečih gospodov, ste dobili brezplačni zdravniški pregled, či idete na delo v Francijo ali na sezonsko delo. Za to dobroto pa morate biti zahvalni. Zgodilo se je, da so „delavci“ prišli s svojih goric pijani v Lendavi na sresko načelstvo v večernih vüraj, gda so že minole uradne vüre i tü zahtevali potne liste i zdravniški pregled i to celo grobijansko. To se ne sme več zgoditi, ar škodi takše nepošteno postopanje vsemi našemi dobroti delavstvi. Na sresko načelstvo se sme priti samo v uradnih vüraj i samo z knjižicov, ki je opremlani z fotografijov i vsemi dokumenti i ki jo je občina podpisala. Samo pod temi pogoji se vrši brezplačen zdravniški pregled i se izda potni list.

Beltinci. Kak smo že dvakrat šteli v Novinaj, se je prinas pred kratkim časom nastavo novi pesmarski zbor. Te pesmarski zbor dela čäst Cerkv. Tudi gospod plebanoš so jako zadovoljni s tem pevskim zborom. Zato pa le zveseljom naprej, ve je to čäst Cerkv i na diko Bogi. Bog živi! — Beltinčar.

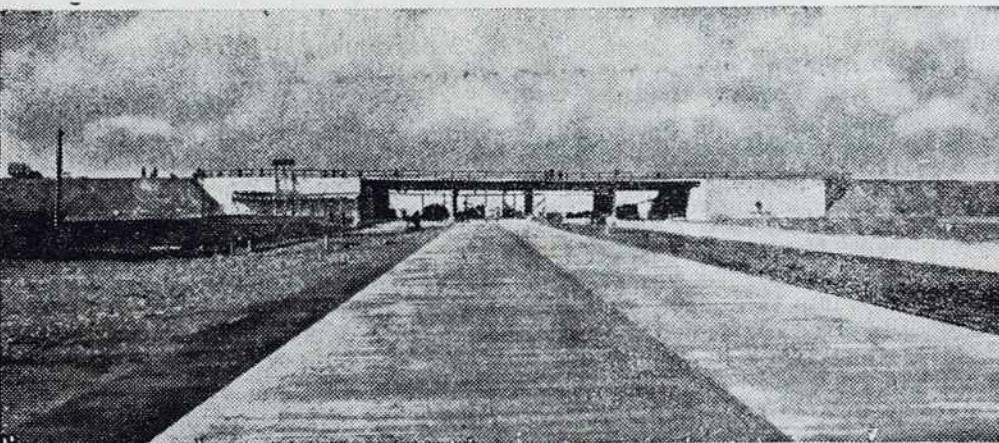
Izbor prekmurske književnosti.

(Vilko Novak)

Pred nedavnim je Mohorjeva družba začela izdajati zbirko del: „Cvetje iz domačih in tujih logov.“ Zbirka je namenjena v prvi vrsti slovenskemu dijaštvu. Koncem aprila t. l. je izšel deveti zvezek imenovane zbirke, in sicer je to knjiga profesorja *Vilka Novaka: Izbor prekmurske književnosti.* Celje, str. 817(3). — Na to knjigo so Novine opozorile v letošnji velikonočni številki in tudi že prej.

Slovenski javnosti je zopet dana do rok knjiga, ki govori o nas, opiroma o naši književnosti. To dejstvo je uvaževanja vredno že zato, ker jo je izdala tako ugledna založnica knjig, kot je Mohorjeva družba, zlasti pa je važno za nas, ker jo je priredil *V. Novak.* Do sedaj se še ni zgodilo, da bi kdo prekmursko književnost obravnaval v takem obsegu, da bi celo knjigo njej posvetil. Vzroki so bili različni, predvsem pomanjkanje poznanja prekmurske slovsstvene zgodovine. Šele domačin *V. Novak*, ki se z največjo vztrajnostjo že leta bavi z prekmursko književnostjo in jo raziskuje, je prodril v raziskovanju tako daleč in odkril toliko, da je lahko napisal stvaren in sistematičen pregled prekmurskega slovsstvenega dela. Radi njegovega odličnega znanja prekmurske slovsstvene zgodovine mu je Mohorjeva družba dala možnost, da napiše knjigo, ki bo lahko služila slovenskemu dijaštvu kot šolska pomožna knjiga. Važnost in

Bogojina. Naš širiteo Novin, Casar Joško, je odišeo na delo v Francijo. Gda se njemi zahvalimo naročniki za vernost pri širjenji dobrih domačih krščanskih listov, njemi želemo boži blagoslov na delo v tujini i ga prosimo, naj v Franciji med našimi delavci širi Novine i Mar. List.

Dve avtomobilski cesti edna za drugov. V Nemčiji zdaj gradiji vse puno avtomobilskih cest, štere majo kem menje križišč. Če se kje dve avtomobilski cesti križata, naredijo eno spodkar, drugo pa zgoraj čez most. Na te način se bodo prometne nesreče izdatno zmanjšale.

odličnost knjige bolj spoznamo, če si jo od bližje ogledamo.

Prireditelj knjige najprej pregovori o *prekmurskem narečju* (str. 5-8), ki ga opredeli, v katero skupino spada v okrilju slovenskih narečij. Deli naše narečje na tri govore, in sicer: 1.) *južni govor*, ki ga govore Dolinci od Bratonec do Lendave, 2.) *srednji govor* govore Ravenci od Sobote do Cankove in 3.) *severni ali goriški govor*, ki ga govore Goričanci. Nato v lepi pregledni celoti poda značilnosti prekmurskega narečja.

Sledi zelo jedrat pregled *prekmurske književnosti* (str. 9-20), ki je mogoče preveč zgoščen. Po kratkem uvodu preide na dobo, ko so bile natisnjene prve knjige v prekmurščini. Po knjigah, ki so bile protestanske (luteranske), označi to dobo (protestanska doba), Prva tiskana prekmurska knjiga je *Györški katekizmuš*, ki je bil natisnjen l. 1715. Katekizem je iz madžarščine prevedel *Franc Temlin* iz Krajne. Ohranjen ni noben primerek tega katekizma.

Prva ohranjena prekm. knjiga je *„Abecedarium Sloveno“* za Drobno Detzo... iz l. 1725. Pisatelj knjige ni znan. Knjiga se nahaja v Narodnem muzeju v Budapešti. Novak je preskrbel sliko naslovne strani tega abecednika in jo priobčil takoj v začetku izbora. Tudi je ponatisnjena v izboru 7. stran imenovanega abecednika. — Drugi poznani protestantski pisatelj je *Mihael Sever* — doma v Vaneči. Ta je l. 1747 izdal *„Red zveličanstva.“* Značilnost te knjige je, da prva izmed vseh slovenskih knjig rabi naziv *slovenski narod*, o čemer je Novak že pred leti tudi v Novinah opozoril. Značilno besedilo se glasi: „Lüblenomi slovenskomi narodi...“ (Dalje).

VABILO

na redni občni zbor Hranilnica in posojilnice, r. z. z. n. z. v Črensovcih, ki se bo vršo v sredo dne 20. maja 1936 ob 9 vüri predpoldnevom v uradnom prostori z sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnoga zbora.
2. Odobritev računskoga zaključka za l. 1935.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Čitanje revizijskoga poročila.
5. Slučajnosti.

Če bi te občni zbor ob napovedanom časi ne bio sklepčen, se vrši pol vüre kesnej na istom mesti i pri istom dnevnem redi drugi občni zbor, ki valano sklepa ne gledoč na število navzočih kotrig. O D B O R.

Naznanilo.

Skupno združenje obrtnikov v Dolnji Lendavi, naznanja svojim članom, da je preselilo svojo pisarno v Glavno ulico št. 82 (nasproti cerkve).

Sprejem enega vajenca za mizarsko obrt.
Rous Štefan, Beltinci

Zadnji dnevi Petra Zrinjskoga.

Što je bio Peter Zrinjski? Bio je hrvatski ban pred 250 leti. On je zadnji od slavne rodbine Zrinjski. Ta rodbina je mela svoj začetek v Dalmaciji. Prvotno ime je bilo Šubič. Meli pa so grad po imeni Zrin. Tak so se kesnej pisali Zrinjski. Iz te družine izhaja tudi Mikloš, ki je tak junaško brano Szigetvár pred groznimi Türki, da ga tudi madjarska zgodovina imenuje „junaka“.

Tudi Peter Zrinjski se je večkrat vojsküvao proti Türkom. Tak je bio vojskovodja, politik i pesnik. Tisti čas so tak nad Vogri kak nad Hrvati vladali Nemci iz Beča. Narod je ne bio zadovoljen. Ban Peter Zrinjski in njegov svak Frankopan, sta se dogovorila za borbo proti Nemcom. To sta pa naskori zapečatila s svojov krvjov. Začelo se je etak.

L. 1669. je türski sultan skleno mir z benečanskov republikov, da bi tak ležej vdaro z vojskov na Hrvate. Ban je to zvedo. Znao je pa tudi, ka ki Nemci z veseljom gledali, či bi Türki njega vničili. Zato se odloči, da sam na svojo roko, brezi Beča, sklene pogodbo s Türki. Meseca nov. odide na pogajanja v Solun njegov kapitan Franc Bukovački. V imeni bana Zrinjskoga je kapitan sultani

predložo sledeče pogoje:

1. Hrvatska pride pod sultanovo oblast i njemi plača 12.000 dukatov (zlatov).
2. Na Hrvatskom bodo vladali Zrinjski Peter i njegovi nasledniki.
3. Sultan more dati popolno versko i šolsko svobodo.
4. Vsi kraji, štere bi Türki vzeli Nemcom, se prikapčijo Hrvatskoj.
5. Na Erdeljskom naj postane za vojvodo Rákóczy Franc namesto Apálftya.
6. Sultan bo Zrinjskim pomagao v borbi proti Nemcom. Do te pogodbe je ne prišlo, zato ka veliki vezir ne šteo vojske z Nemci.

Po Hrvatskoj se je naglo razneslo, ka je Zrinjski izdajalec pa celo zaveznik Türkov. Vsefele govornice so se širile. Tak n. pr. da pride bani na pomoč 22.000 Türkov pa toliko Tatarov; da Zrinjski pošle svojega jedinoga sina sultani za talca; da Zrinjski namerava iz Medžimurja vdreti v Koprivnico potem pa na Štajarsko. Nadale, da ban ma v Legradi 10.000 pušk, pištol itd. Tudi se je govorilo, da kmetom i nemešnjakom obeče vsefele olajšave, da bi ž njim držali.

Ne vemo, kelko je bilo na vsemotom istine, znamo pa, ka so grofje Herberstein iz Karlovca, Trautmansdorf iz Križevecv pa Erdödy iz Petrinje, vse to javili višjoj državnoj oblasti v Gradec. Mestni vojni svet je potem vse tožbe, 13. marca 1670., poslal casari Leopoldi, zednim pa že tudi,

ka trbe podvzeti proti zarotnikom. V Koprivnico poslali 500 vojakov. Koprivniško i Karlovško trdnjavo preskrbeti z municijov, po sosednom Štajari nastaviti kak največ vojaštva, da v slučaji sile vderejo v Medžimurje.

Dne 29. marca podpiše krao Leopold proglas, s šterim javla hrvatskomi narodi, ka je *Peter Zrinjski, zavolo nevarnosti, odstavleni od banske časti.* Malo nato sta bila oba, Zrinjski pa Frankopan, odpelana v vozo Wiener Neustadt (Beč Novomesto).

Septembra istoga leta je bečki dvor sestavo posebno sodišče — tak zvano judicium delegatum — štero bi naj sodilo oba zarotnika. Med temi sodniki je ne bilo niti ednoga Hrvata, zato je država kršila hrvatsko ustavo i žalila narod. Zaman se je Zrinjski sijajno brano i dokazüvao svojo nedužnost. Preiskava se je vlekla celo jesen i zimo. Dne 18. aprila l. 1671. objavi sodišče svoj sklep: „*Peter Zrinjski in Franc Krsta Frankopan so zavolo razžalenja Veličanstva i zavolo veleizdaje obsojeni na smrt. Krvnik jim more najpre odsekati desno roko potem pa glavo. Oba zgübita vsa dostojanstva i časti. Vse premoženje se zapleni; vsaki spomin na njiva naj se zabriše.*“

Te sklep sodišča je po zakoni meo biti predloženi krali v potrditev. Vsaki je pričaküvao, da krao obsodbo

zavrže ali bar zmenša. To toliko bole, ar sta družini Zrinjski i Frankopan duga leta verno slüžili habsburškim kralom. Pa da bi zdaj krao Leopold dao skončati dva odličniva člana teh družin?

Ne, to nemre biti, zato ar bi potem narod v tom vido nehvaležnost bečkoga dvora! Pa kak bi se to tudi tolmačilo v inozemstvi! Ime junaškoga bana Petra Zrinjskoga je bilo znano po celoj Evropi. Več kralov se je obrnilo na krala Leopolda, naj pomilosti Zrinjskoga. Sam sv. Oča papa so poslali v Beč lariškoga škofa Antonija. Za Frankopana se je ešče posebi zavzemao kardinal Barberini, rod njegove žene. Za pomiloščenje prosijo tudi nemški knezi, celo ešče benečanska republika.

Kral Leopold se je tolikim molbom ne mogeo protistaviti. Bio je že pripravi, da odpüsti obema. Pa ka, či so ga odvrčali njegovi ministri i svetovalci. Zato krao sestavi poseben „tajni odbor“, šteri naj preštudera, či je omenjena obsodba pravična ali ne. Tudi v tom odbori je ne bilo niti ednoga Hrvata, kak bi po pravici šlo, nego samo Nemci. Ešče več. Med odborniki je bilo nekaj takših, ki so bili osebnii neprijatelje bana Zrinjskoga.

Te tajni odbor se je zbrao 21. aprila v stanovanji ministra Lobkovitza. Trije odborniki so bili proti to-

Sprotoletje.

Sprotolešnje sonce
po obzorji plava,
od njegovih travok
vstaja vsa narava.

Pola in goščave
vse se zelenijo,
gori pa v višavah
škvorjančki žvrgolijo.

I vu lepih dnevaj
kmet na poli orje,
kopa ino dela,
da rodi njem bole.

Ptičice selilke
se nazaj selijo,
in na skritih mestih
gnezdca gradijo.

Rožice rastejo,
v gredicaj cvetejo,
na njih si večlice
sladek med berejo.

Krasna vsa priroda
vstala je iz zime,
tudi našo dušo
pomlad naj obime. - n -

Špekulacija.

Skoron tri tale ljudi je na sveti,
šteri ščejo z špekulacijov zleka živeti
brez trpljenja i tak končno do cila priti.

Ka mislijo tej? I kak delajo?
Ščista gospodsko bi radi živeli na račun drugi. Znorili bi vsakoga, što ž njimi v dotiko pride. Na krivo bi prisegali za par dinarov. Hujškarijo delajo, ednoga proti drugomi napeljavajo, naj se tožila. Meje tudi nemajo mira na njivaj, štere poškrtajo; ščejo drugoga zemlo pod sebe spraviti, trgovci z živinov pa se zemelskoj sūhoči veselijo, da te napou cene lejko živino dobijo. Trgovci žita pa te veselje majo, či cene zrnji lejko dolí terejo. Sama špekulacija je na sveti. Je tudi poštenost, a jako redka. Što de pa tisti ose, ka de z teškimi žüli robo? Ništerni ljudje dnes ščejo, da bi njim pečene vrane, ali retašje zraven v gut leteli, zato bi pa znorili vse i k sebi skopali vse z hamičijov, i laganjom od svojega bližnjega.

Ne poznajo nikoga drugoga zvün svojega želodca, šteri je nigdar nej pun, a zato ednok tudi lüknjasti grata. Kelko je več mesto drugi ponücao, telko prle dokonča i lepo zemlo pognoji. Samo kelikih siromakov grizlaji so odišli dolí po njem! To je denešnja špekulacija mogočnjakov — hamičnjakov. Za špekulante nega zapovedi: lübi bližnjega, štero je sam Gospod Jezus Kristus dao. Dnes ne vala stara zapoved nebeskoga Oče, ki jo dao prvim roditelom, naj z teškim trüdom i znojom čela služijo svoj vsakodanešnji krüh! Ta v 20. stoletji več

mi, da bi se Zrinjskomi vzelo življenje. Predlagali so, naj se zapleni njegovo premoženje, njega pa naj vržejo v dosmrtno vozo. Trbe najpre vpoštevati zaslüge banovih prednikov; potem kralevo obečanje, ka se njemi nikaj ne pripeti, či pride v Beč; na zadnje ešče to, ka je Zrinjski poslao v Beč svojega sina. Ka de za božo volo svet mislo od Avstrije, či pogübi slavnoga Petra Zrinjskoga! Na vse te ugovore se oglasi minister Lobkovitz i pravi: casarska pravica i državna sigurnost zahtevata smrtno kaznen. Dokeč je Zrinjski živ, je casar ne gvišen. Naj ešče vsaki pomisli, koliko brige je dao dvori Petrov brat Mikloš. Casarska dobrota se je zadošta pokazala v tom, da je odpüsto Franci Rákocyji, zeti Petra Zrinjskoga. Lobkovitz je večino pridobo za svoje dokaze. Potrdili so prvo obsojbo.

S tem je tak bila zaključena propast hrvatskih velikašov. Kral Leopold podpiše 25. aprila odlok, da se Zrinjski i Frankopan moreta vničiti. Samo toliko je spremeno odlok, da njima ne smejo roko odsekati.

Popoldne 28. aprila so Zrinjskoga odpelali iz voze v orožarno, gde so meli vse pripravljeno za obglavljanje. Tudi Frankopana so ta prignali. Že skoro leto dni sta se ne vidila. Vsaki je bio v svojoj vozi. Zđaj pa

Gasilstvo.

Kakor nam je znano, naš srez lepo napreduje v vsakem oziru, tako tudi gasilstvo ne zaostaja.

Gasilska župa za srez Dol. Lendava je priredila zadnje čase kar štiri tečaje. Tečaji so se vršili v Dol. Lendavi, v Črensovcih, v Beltincih i v Dobrovniku. Tečaj v D. Lendavi je vodo g. župni načelnik Taš, v Beltincih g. podnačelnik Smej, v Črensovcih i v Dobrovniku g. šol. upr. Lutar, blag. župe. Predavalo se je o zgodovini gasilstva, brizgalne i cevi, o gasilski taktiki, o prvi pomoči in o napadu s plini.

Udeležba je bila lepa, s tem se je izkazalo gasilstvo, da se zanima za delo i da je disciplina prav dobra. Na zadnjem tečaju se je izrazilo od strani članov, da bi se vršili takšni tečaj večkrat, kar bi bilo gasilstvu v dobro.

Pisma naših z tujine.

Horvat Trezika, Bükovnica, iz Francije: „Hvala Bogi idem vsako nedelo k meši; s sestrov, štera je tudi v dobroj krščanskoj hiši, sve hodile k spovedi tudi. Pridevi vküp vsako nedelo i si pogučive od najne lübe domovine, posebo pa od naših domačih listov, ki so nama na tak veliko veselje. Prečastiti gospod! Vsikdar bole starejši ste i vendar se tak lepo brigate za nas. Bog vam bo to v obilnosti plačao vu večnosti, o kak srečna bo vaša zadnja vüra.“

Gerič Agata, Hotiza, iz Francije: „Pozdravljam vas, gosp. urednik, celo črensovsko faro pa dühovnike, svoje domače, brate i sestre pa mater Gerič Marijo. Naznanjam vam, da sam mesto spremenila, ar so mi ne dovolili, da bi naše krščanske liste štela i so me šteli v mreže zgrabiti a ne so me mogli.“

Hozjan Rozina, Trnje, iz Francije: „Vaš Marijin List me je okrepo k Vüzmi, ka sem ž njim lejko opravila sv. spoved i ka sem mogla k sebi dobiti dragoga Jezusa, šteroga sam tak jako želela. Naši listi so mi obramba v toj pokvarjenoj tujini. Iz srca se Vam zahvalim za nje, na smrtno vüro de vam plačan trüd. Pozdravljam Vas, g. urednik, vse dühovnike, svoje stariše, brate, sestre i celo Slov. krajino.

ne vala. Dnes je svet tak v vkanlivosti, da naslednje ešče samoga sebe zna znoriti. Pa vsakši mesec drugo vlado šče meti, štera bi vgajala njegovoj hamičiji. Šče od nje jako veliko pravico meti, a nad njov najde vsako falingo, ešče slameno betvo, samo nad sebov trama nigar ne vidi.

Zobstom misliš, dragi prijateo, na dobroto, gda je na sveti sama hü-

Zrinjski zaprosi, naj jima dovolijo, da se zadnjokrat vidita. Dne 29. aprila pride Frankopan v Petrovo sobo. Oba nesrečniva velikaša sta se objinola i si vse opüstila. Nato sta vsaki svojoj ženi pisala pismo. Potem sta lepo opravila sv. spoved i prijela sv. obhajilo. Tak sta bila pripravljena na smrt. Ešče edno noč življenja...

Dne 30. aprila l. 1671. se je zarana zbralo na dvorišči orožarne dosta naroda, da bi vidili grozno dejanje. Bilo je dvojno dvorišče. Na vsakšem edna priprava za obglavljanje. Na prvom dvorišči je bila za Zrinjskoga. Ob 9 vöri se prikaže Peter Zrinjski s svojim spovednikom. Gda je uradnik prečteo obsodbo, je lüdstvo začelo trepetati. Nato pravi ban svojem spovedniku; „To lüdstvo se bole boji moje smrti kak jaz.“

Gda si je slekeo kaput i odkapčočo koler na robači, je dao svojim slugi Jüriji Tardiči robec, da njemi naj zaveže oči. Potem poklekne na pod, prigne glavo rekoč: „Gospod, v tvoje roke izročam dūšo svojo!“ Krvnik Mohr zamahne ž mečom i zadene Petra v šinjek, nego ne odseka scela glave. Zrinjski je bio jako močen človek. Na drugi vdarec spadne banova glava. Vsi navzoči začnejo moliti za pokoj njegove dūše...

Nato idejo na drugo dvorišče, gde je vse pripravljeno za Frankopa-

Sresko načelstvo v Dolnji Lendavi.
II. No 3459/2. dne 25. IV. 1926.
Pravilnik za izvrševanje
dimnikarskog obrta;
sprememba.

Vsem občinam! V službenem listu z dne 18. III. 1936. št. 154/23 je objavljena izprememba pravilnika za izvrševanje dimnikarskega obrta v Službenem listu od 26. II. 1932. št. 728/91. Pozivam občine, da spremembe pravilnika na običajen način na svojem ozemlju vsestrano razglasijo.

Spremembe pravilnika obstojijo v tem:

1.) Za odprta ognjišča in odprte dimnike /§ 2, odstavek /1/, lit. c. pravilnika/ je sedaj obvezno ometanje vsake tri mesece. Obče upravno oblastvo sedaj ne more več za ometanje teh ognjišč in dimnikov odrediti daljši ometalni rok, pa tudi ne krajši rok, ker je tozadevno pooblastilo, katero je imelo obče upravno oblastvo po starem pravilniku, črtano.

2./ Dalje je črtano pooblastilo, ki ga je imelo občeupravno oblastvo po odstav. /3/ § 2 pravilnika, in po katerem je moglo to oblastvo v krajih, koder je bilo po veljavnih določilih ali pa običaju ometanje še pogosteje odrediti, da ostanejo v veljavi dotedanji ometalni roki. Sedaj torej velja načelo, da se vse kurilne naprave in dimni odvodi morejo ometati v mestih, trgih in občinah, za katero je uporabljati prvi del gradbenega zakona, ter v rudniških krajih, vsak mesec, v vseh drugih krajih pa dva meseca.

V srezu Dolnja Lendava spada med občine, za katere je uporabljati I. del gradbenega zakona, samo občina Lendava /min. uredbé z dne 16. I. 1932. Službeni list 189/16/. Torej samo na ozemlju občine Lendava je obvezno vsakomesečno ometanje, med tem, ko je za druge občine v srezu v načelu obvezno dvomesečno ometanje. Poleg tega obstojijo v teh občinah za kmečke hiše in prostore obrtnikov lesne in oblačilne stroke olajšave navedene pod t. 3. tega razpisa.

3.) Na mesto starega odstav. /3/ § 2 pravilnika, ki je črtan, je prišel novi odstavek, ki pravi:

„V krajih, za katere ni obvezno vsakomesečno čiščenje /ta odredba torej ne valja za občino Lendava/, se kurilne naprave v kmečnih hišah in v prostorih obrtnikov lesne in obla-

dobija. Najpre moremo vsi dobri biti; takša naj je družina, takša občina i te bo tudi dobra vlada i država.

Tak bi bio konec hamičije i začetek dobrote, či bi moderen pogüben i lačen svet mislo na staro pravdo: „Ki ne dela, naj ne jej“, pa „lübi bližnjega, kak samoga sebe!“

Nemeš Vinci, kmet,
Tešanovci.

na. Krvnik se je sam bojava, ali pa je ne bio dobro pripravljen, zato je s prvim mahom ne zadeo na šinjek, nego v desno ramo. Tak je tudi njegova glava bila odsekana komaj z drugim vdarcom. Zavolo te krvnikove nerodnosti je vse lüdstvo mrmrlalo. Bio je odstavljen od službe i zapreti.

Obe teli so pokopali pred glavno mestno cerkev v posebnoj grobnici. Nad njim so dali sledeči latinski napis: „Hoc in tumulo jacent comes Petrus Zrinjus, banus Croatiae et marhio Frangepan, ultimus familiae. Qui, quia caecus caecum duxit, ambo in hanc foveam ceciderunt. Discite mortales et casu discite nostro: Observare fiden regibus aque Deo.“ (Pomeni to: V tom grobi ležita grof Peter Zrinjski, ban Hrvatske in marki Frankopan, zadnji svoje družine. Onjeva sta spadnola v to jamo tak, kak či slepec slepca vodi. Lüdje, včite se, od najine nesreče se navčite to: Vsaki je dužen biti veren kralom, kak tudi Bogi.“)

Letos je 265 let od tistoga strašnoga dneva. Dragocene ostanke so bratje Horvatje že l. 1919. lepo spravili v domovino in ravno 30. aprila tistoga leta z velikimi slovesnostmi spravili v Zagrebi v pušpekovoj cerkvi.

R. J.
Opomba. Vsi podatki so vzeti iz hrvatske zgodovine.

čilne stroke, če nimajo motornega obrata, ometajo v roku, ki ga odredi požarno policijska komisija ob letnem pregledu. Komisija sme, če ni pomislekov, iz javnih ozirov obvezno ometanje teh naprav v dotičnem letu tudi spregledati.

Te olajšave valjajo torej samo za kmečne hiše in za prostore obrtnikov lesne in oblačilne stroke.

4.) Spremenjeni pravilnik odredjuje dalje /novi odstavek /2/ § 9 pravilnika/, da v krajih, za katere ni obvezno vsakomesečno čiščenje, veljajo za 25% nižje pristojbine od siceršnjih maksimalnih tarif.

To določilo velja v srezu Dolnja Lendava za vse občine, razen občina Lendava.

5.) Spremenjeni pravilnik ima novo določilo /novi odstavek /3/ § 9 pravilnika/, po katerem občine za katere ne velja I. del gradbenega zakona in ki niso rudniški krajji /u srezu Dolnja Lendava vse občine, razen Lendave/ pobirajo pričenshi s prihodnjim proračunskim letom, to je od 1 IV. 1936. naprej, pristojbe za ometanje kurilnih naprav kot občinske davščine. Od teh pristojbin sme občina zadržati za vzdrževanje požarne službe največ 5%.

Po tem določilu do sedaj v navedenih občinah dimnikarski mojster ne more sam pobirati plačila za ometanje, temveč samo potom občine, kateri mora predložiti dokaze o v redu opravljenom delu. Občine so dolžne pristojbine pobirati kot občinske davščine, to je za izterjevanje teh pristojbin veljajo predpisi, ki veljajo za izterjevanje občinskih davščin.

6.) Spremenjeni pravilnik je črtal 2. stavek § 11 pravilnika.

Radi izvedbe določila navedenega pod tčk. 3 tega razpisa odredujem, da se čim prej sestanejo občinske požarno-policijske komisije in izvršijo predpisani letni pregled kurilnih naprav. Poročila o pregledu in izdani odredbi v smislu § 2 odstav. /3/ spremenjenega pravilnika morajo požarno-policijske komisije predložiti temu sreskemu načelstvu najkasneje do konca meseca junija t. l.

V požarno policijsko komisijo je vsekakor pritegnuti dimnikarskega mojstra.

Požarno policijskim komisijam priporočam, da postopajo vestno in da imajo pri odrejanju roka za čiščenje kurilnih naprav v kmečkih hišah in v prostorih obrtnikov lesne in oblačilne stroke, ki nimajo motornega obrata, pred očmi samo potrebe požarne varnosti. Bilo bi priporočljivo, da se tudi za kmečke hiše ohrani dvomesečni rok ometanja.

Dalje priporočam požarno policijskim komisijam, da pri odrejanju ometalnih rokov delajo v soglasju s komisijami sosednih občin, tako, da bi se, če mogoče v vseh občinah sreza odredili isti ometalni roki.

Povdarjam ponovno, da požarne policijske komisije odredjujejo ometalne roke samo za kmečke hiše in za prostore obrtnikov lesne in oblačilne stroke, ki nimajo motornega obrata.

Glede načina pobiranja dimnikarskih pristojbin po občinah je priporočljivo, da se pristojbina pobira četrtletno /ne mogoče letno, to je samo enkrat na leto/, glede ostalega pa naj se občine direktno sporazumejo z dimnikarskim mojstrom.

Sreski načelnik:
Dr. Bratina s. r.

Pošta.

Hozjan Rozina. Francija. Din 112 sprejeli. Na koj je poslani višek? — Gomboc Marija, Francija. Din 80 sprejeli. Na koj je poslani višek? — Gerič Agata, Francija. Peneze sprejeli i obračunali. Sv. mešo smo opravili za vaj marca 22. Lansko i letošnje je vse plačano. Podpora za liste tudi sprejeli. Bog plačaj. Naslov smo spremenili.

Banque S. Baruch et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9 e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-4